

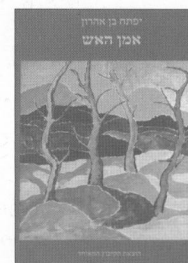
דליס

אמן האש

יפתח בן־אהרון. אמן האש.

שירה. הוצאת הקיבוץ

המאוחד. 2011.

א

תני הטבע מגויסים, בתוך הטכסט הגלוי, להמחשת האווירה. אתר ההתרחשות נמצא בתוך הטבע הנשגב. הפער בין הנשגב ל"אני" האנושי הוא המודע והלא מודע שצריך הקורא להשלים בתוך התובנות. שפת הטבע הופכת לשפת היומיום. ה-"מסע", מונח חוזר בשירה זו, עובר דרך פריזמות חיצוניות, תופעות טבע שמסמלות ומייצגות תכונות. האלגוריה משתרעת על פני רבדים מדויקים ומוליכה לתמונתיות רגשית, אך גם לאיזה הומור סמוי.

"אני אומר מסע" (עמ' 9): "אני אומר מסע ואני רואה שלג / יורד בבטן האדמה, / ועדיין מקשה האדמה את פיה ועדיין / הקוץ יוקד. // ואני אומר מסע ואני יודע / כי טרם באה השעה ומעליי / השחור יורד יורד עורבים ופחם ואני אומר / מסע ואני רואה / עקבות הצעדים קרבות אל הרגל. // וטרם באה השעה, / וטרם נפקחה העין בסוליות האבן, וטרם / נמס הכאב עד תום. // ואני אומר מסע, השלג יורד בבטן האדמה, השלג / ממתין ליד הכרויה".

כאשר הכותב מתייחס לטבע כיד מכוונת את החיים, כמובן שהוא מודע לחלוף הזמן, לדיוק של מדידת הזמן, מה שבין הזריחה לשקיעה, ובתוך תובנת הזמן הזו הוא מתמודד עם רגשות פנימיים שלו, שאינם מודעים למדידת הזמן המדויקת. הרגשות הם ערטילאיים מבחינה מדעית. זהו הפער הרעיוני העולה לדיון בשירה הזו. הערך הפטאלי, הערך המדעי, אלה מודגשים מול המוגבלות הרגשית.

"קריאה באור" (עמ' 10): "מרכסי ההרים יבואו, / מפסגות קריסטל ושלג, / רחוצי טל וכוכב / וטוהר השמש / יציף את גופם הכחול באור. // אמיצים וגבוהים / יצעדו בין גבישים ומראות שבהר, / מרצדים בוהר דומם, / מישרים צעדם / אל פניי. // אל פנים פניי / בתוך עיניהם השקופות / אביט רבואות השמיים, / צבא כוכבים זוהר מבטם / מסילות מסילות // אגמים וברכות של זכוכית ומים / וקרן אחת רוחצת, / לבנה ודקה וחוחכת, לגעת באבן חיי".

יש לשבח את תיאורי הטבע, אסתטיקה לשונית המעוררת אצל הקורא תפיסה חושית ותפיסה דמיונית. התמונות מוסרות את המשמעות ואת הטון הריגשי. "אומרי מים" (עמ' 11): "עיוורים היינו למים, / ולמה שבתוך המים, / לאבן הבוהקת. // רחוקים מים ומנחל / לא ראו עינינו את שקיפות העפר, / את זהב התהום המנגן / ...".

בשיר זה, בשיר הקודם ובעוד שירים, מביא המשורר שורה של דימויים ומוצגים מן הטבע שמקוטלגים כמונחים מתנגדים. אלה מול אלה, עומדים לדיון מונחים סותרים תחושתיים זה את זה.

ביניהם: מים מול אבן, רחוקים מול "בתוך", "עיוורים" או "לא רואים" מול שקיפות, עפר מול נחל, מים, תהום מול יד מושטת לדלת, אור לבן, אבן בוהקת מול חשכות אפורות. וכן תופעות מן הטבע: אור, אש, ערב, בוקר, שקיעות, לילה,

שמש, קשת, ים, עפר. בשורה האחרונה בשיר, בעמ' 11, מופיע הבלתי אפשרי מבחינה מדעית: "צליל העולה מן האבן", ומאוד אפשרי מבחינה המטאפורית. "דלתות הערה" (עמ' 47) "ברכת את דלתות הערב, אפורי עקבות / הם קרבים / עם גביעים שנוצקו מברקים וסופות. // ברכת את דלתות הכוכב הער. הם קרבים / בפצעי אש של שמשות חרוכות".

הדובר רואה את אינסופיות הטבע, אך כמובן מסוים הוא מבקש את הדלתות, את ההתכנסות בתוך בתיים, ובהשאלה, התכנסות פנימית. הראוותנות שבאה מן הנשגבות מוליכה אל ההצנעה הנפשית. ופסקה אחרונה בשיר: "ברכת את הצוהר המדבר. אמרו לקרבים אל הדלת / כי כלו החשכות, וכי הפציעה / המילה המזמרת".

הקרבה לדלת המסומנת מביאה את האור הנכון, המילה הקטנה, הפשוטה, מביאה זמרה, כלומר – אושר.

השיר בעמ' 59, "חלון אחר הצהריים", נוגע בזמן מוגדר על פי חוקי הטבע, זמן שלקראת שקיעה, והוא מסמן זמן אופטימי כי בו צחקו הוורדים, וצחק הצהוב, וצחקו הסביונים, וצחק הכחול, וצחק האדום. בשיר זה הדימויים נוגעים בקשת הצבעים שבטבע, הקשת הזו מסמלת חיות ואופטימיות. "מביטים בתהום הקורן צלצלו אדנים / אור שצמח אל אור / צלצלו אדנים / פנים אל פנים באדני חלונות: / אור מבשר המילה באבן / אור מדבר מתכות / אור הזהב אור הכסף / אור שצף ממבואות האדמה / אור שגבר על האפר / אור בלבן חלונות / אור בשחור / אור בתכלת".

דומה שהדובר נגע בכל מרכיבי הטבע, נגע ושם בכלם אור, שם בגוונים ובתתי הגוונים אופטימיות וחיוניות.

אלה הם השירים ומסריהם. למי שאוהב שירה שנוגעת בטבע זו חגיגה לשונית נאה. ■